

CETTE FAMILLE QUI VIT EN NOUS

Chantal Rialland

Copyright © Éditions Robert Laffont, Paris, 1994

FAMILIA CARE TRĂIEȘTE ÎN NOI

Chantal Rialland

ISBN 978-606-8560-52-6

© 2016 – Editura PHILOBIA

internet: www.philobia.com
e-mail: contact@philobia.com

Editor: Bianca Biagini

Traducere: Cristina Livia Vasilescu

Redactor: Raluca Furtună

DTP: Cătălin Furtună

Corectură: Oana Țăranu

Copertă: Cătălin Furtună

Imagini: freepik.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
RIALLAND, CHANTAL

Familia care trăiește în noi / Chantal Rialland; trad.: Cristina Livia Vasilescu. – București: Philobia, 2016
ISBN 978-606-8560-52-6

I. Vasilescu, Cristina Livia (trad.)

159.9

Chantal Rialland

Familia care trăiește în noi

Ghid practic de psihogenealogie

Traducere din limba franceză
de Cristina Livia Vasilescu

philobia

Poate că, peste câțiva ani, bazele mecanismelor psihogenealogice vor fi predate la școală. Câte suferințe ar putea fi astfel cruțate și cât potențial s-ar putea dezvolta liber!

Cuprins

Psihogenealogia	9
Introducere	11
1. PROIECȚII	
Concepția	17
Nașterea	23
Prenumele	27
A fi bebeluș	33
Etichete	37
2. IDENTIFICĂRI	
Procesele identificării	45
Identificarea cu mama	53
Exemple de mame	57
Exemple de femei	73
Identificarea cu tatăl	87
Exemple de tați	93
Exemple de bărbați	109
Identificările cu cuplul	119
Identificările cu frații și surorile	127
Exemple de identificări în rândul fraților	129
Exemple de poziții ocupate în rândul fraților	137
Identificările cu bunicii	149

3. REPETĂRI

Mecanismele repetărilor	159
Moștenitoarea	161
Biata mea fetiță	165
Virilitatea inaccesibilă	169
Cu viața nu e de glumit	173
A fi doar o femeie	177
Refacerea dragostei	181
Groaza de a naște	185
Chiar nu ești bună de nimic	189
Un trio infernal	193
Un tată exemplar	197
Ambivalență	201
Anorexie	205
Sperma condamabilă	209
Domnul Salomon	213
Murind pentru É.N.A.	217
Cancer la sân	219

4. ELIBERAREA

Renașterea	225
Diferitele forme de abordare a psihicului	235
Terapia în psihogenealogie	239
Răspândirea psihogenealogiei	245

PROIECȚII

CONCEPȚIA

Climatul psihologic în care a fost concepută o persoană marchează profunzimile inconștientului său.

Să luăm cazul cel mai ușor de trăit: amândoi părinții își doresc un copil și întâmpină cu multă bucurie venirea lui pe lume. Și tatăl și mama își proiectează toate fantasmelor asupra bebelușului așteptat. Poate că, mai mult sau mai puțin conștient, ei ar prefera să aibă un băiețel sau o fetiță. Sau poate că bebelușul va fi bine primit oricare va fi sexul lui? Părinții formulează dorințe, și-l imaginează pe micuțul care se va naște. De exemplu, o femeie îndrăgostită de soțul ei vrea să-i dăruiască acestuia un fiu care seamănă cu el sau o fiică ce va avea aceiași ochi albaștri care au sedus-o pe ea. Sau tatăl speră să regăsească în copilul lui frumusețea soției ori culoarea părului ei. Dincolo de propriul cuplu, părinții își închipuie că acest copil, copilul lor, va semăna cu diverse persoane dragi din arborele lor genealogic. O fiică la fel de drăguță ca sora ei mai mare, la fel de blândă ca mama, la fel de descurcăreță ca bunica ei care a făcut față tuturor greutăților; un fiu la fel de voinic ca fratele lui, muncitor ca tatăl, strălucit ca bunicul. Părinții așteaptă un copil în funcție de ceea ce au cunoscut, adică în funcție de propria lor istorie familială. Ei speră că micuțul va moșteni anumite caracteristici afective, anumite aptitudini intelectuale, manuale sau artistice. E vorba despre cele mai

prețioase însușiri din psihogenealogia lor, despre etaloanele de aur ale acesteia.

Mai mult încă, părinții fericiți de proaspătul lor statut încearcă să procedeze mai bine decât propriii lor părinți. Ei vor să-i ofere copilului ceea ce le-a lipsit lor. Își doresc cu ardoare să-l vadă realizând lucruri de care ei nu au avut parte sau pe care nu au reușit să le înfăptuiască: studii, de exemplu, sau promovarea unui examen de înalt nivel. „Micuțul“ sau „micuța“ va absolvi Politehnica sau Medicina, va fi licențiat(ă) în filosofie ori cercetător (cercetătoare). Sau poate că va urma o carieră artistică la care a visat mama ori tatăl sau amândoi: el sau ea va dansa, va cânta vocal sau la pian, la vioară ori la orgă, va desena, va picta. Sau va face sport. Sau va călători cât mai de timpuriu posibil pentru a putea vorbi limbi străine încă de tânăr(ă).

Neliniștile părinților referitoare la bebeluș au legătură cu propriile lor probleme care își au originea în copilărie și în adolescență. Angoasele mamei și ale tatălui sunt cu atât mai mari cu cât aceștia s-au simțit nedoriți, respinși, mai prejos de așteptările familiei. „Numai să fie totul bine și copilul să se nască normal.“ „Măcar de-ar decurge nașterea cât mai bine.“ Poate că nașterea precedentă a fost dificilă sau una dintre femeile din familie, mamă, bunică, străbunică, mătușă, s-a chinuit mult la naștere sau a murit în timpul travaliului. Numai de n-ar semăna acest copil cu unii membri proscrisi din arborile genealogice: „De n-ar fi rea ca bunica Agathe“, „drogată ca verișoara“, „prostituată ca mătușă“, „flușturatică precum bunica Ernestine“, „să nu fie alcoolic ca bunicul Arthur“, „homosexual ca unchiul“, „leneș și fustangiu ca bunicul din partea tatălui“, „vagabond ca străbunicul“. Unii părinți se tem deja de criza adolescenței. Să nu aibă loc conflicte. „De s-ar mărita bine“, „Când mă gândesc că fata mea o să aparțină al-

tui bărbat!“ În mod inevitabil, odată devenit adult, copilul își va părăsi părinții.

Ființa omenească aduce pe lume copii de bunăvoie, cu un subtil amestec de dragoste, nevoi, dorințe contradictorii, temeri. Părinții trebuie să fie extrem de evaluați pentru a da naștere unui copil în mod cât se poate de liber, pentru a accepta că rolul lor este acela de a învăța să-l cunoască așa cum este el, să-l însoțească în dezvoltarea lui, să-l ajute să progreseze și să-l lase să-și construiască viața. Ființa aceasta mică, născută din trupul și din sângele lor, nu le aparține. E nevoie de mult curaj și de multă conștiință pentru a nu face din copil „obiectul“ lor și pentru a-i accepta plecarea de lângă ei după ce creșterea lui a necesitat atâta dragoste, îngrijire și răbdare.

Pentru ce este dorit un copil? Dacă părinții lui îl concep din dorința profundă de a fi mamă și tată, de a întemeia o familie, e o mare fericire! Din păcate, copilul e așteptat uneori din rațiuni psihologice mai puțin sănătoase. Există copii-instrumente, concepuți cu un scop foarte precis legat de viața părinților și nu a copiilor respectivi. Unii sunt aduși pe lume doar pentru a salva căsnicia. De exemplu, mama rămâne însărcinată pentru a-și păstra soțul care voia s-o părăsească; sau unul dintre părinți întreține o relație la care a renunțat și sarcina intervine din dorința unui nou start conjugal. Alții sunt născuți pentru a moșteni bunurile familiei: părinții fac, în general, un singur copil, pentru a transmite patrimoniul și a nu-l diviza. Mulți copii sunt concepuți în urma unui deces, pentru a înlocui un copil mort sau pentru a duce neamul mai departe – unul dintre bunici, un unchi sau o mătușă decedând de curând.

Sau copilul e dorit la începutul sarcinii, dar pe parcursul celor nouă luni lucrurile se pot schimba. Când lucrezi în domeniul psihogenealogiei, trebuie să iei în considerare și viața

intrauterină: ce s-a întâmplat în decursul acestei perioade? Poate că părinții au suferit diverse șocuri: un conflict grav între ei, dificultăți financiare, pierderea locului de muncă, faliment, probleme de sănătate, un accident, o plecare pe front, dispariția unei persoane dragi, greutăți cu un alt copil. În mod inconștient, fătul captează ambianța care îl înconjoară. E important să cunoaștem trăirile din această perioadă, pentru a conștientiza și eventual a calma și a repara perturbațiile provocate în noi de astfel de probleme.

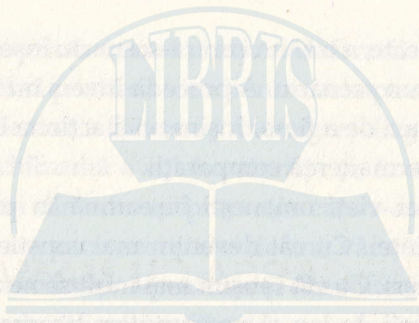
Sau concepția poate fi inoportună. Copilul vine pe lume fără ca părinții lui să-i fi prevăzut existența. E vorba despre o neatenție sau despre o eroare de concepție. Așa s-au născut mulți „bebeluși Ogino¹”. Părinții nu sunt încântați, dar în cele din urmă se resemnează cu ideea și, încetul cu încetul, îl acceptă pe noul venit.

E posibil, de asemenea, ca bebelușul să nu fie deloc dorit, concepția lui fiind considerată un accident. La început, tatăl și mama sunt deranjați de această veste. E prea devreme sau prea târziu; poate că nici nu doreau să-și întemeieze o familie. Bebelușul își însușește aceste respingeri sau conflicte. Unii părinți compensează apoi lipsa dorinței de a avea un descendent, prezentă la începutul sarcinii, printr-un exces de atenție, de vigilență, care riscă să-l sufoc pe copil și să-l determine să devină foarte dependent sau foarte rebel. Există și sarcini dramatice. Pe vremuri, multe dintre femeile celibatate care rămâneau însărcinate erau disprețuite și supuse oprobriului societății, ba chiar al familiei. Unii bebeluși au fost abandonați din această cauză. Copiii născuți în urma unui viol sau a unui incest sunt și ei rodul unor zămisli deosebit de dureroase.

¹ Copii ai căror părinți au folosit, pentru evitarea unei sarcini, metoda de contracepție naturală bazată pe ciclul menstrual, numită și „metoda calendarului”. (n.tr.)

În prezent, statutul mamelor celibatate s-a schimbat: multe dintre ele au ales să-și asume singure creșterea copilului. Uneori, aceste femei, foarte preocupate de studii, apoi de profesie, își doresc, atunci când ajung în preajma vârstei de patruzeci de ani, să cunoască experiența maternității, deși trăiesc singure. Ele nu se consideră femei împlinite dacă nu devin mame. Din punct de vedere biologic, aceste femei nu mai au timp să aștepte. Ce-i drept, copilul lor va fi privat de prezența unui tată. Alte mame celibatate nu și-au ales singure acest statut: ele sperau să formeze un cuplu, dar, din diverse motive, tatăl nu și-a asumat copilul. De exemplu, bărbatul respectiv nu dorește să-și întemeieze o familie sau munca lui necesită o totală independență; sau bărbatul e deja însurat și nu vrea să divorțeze. În unele cazuri, mama nu își dă seama că e însărcinată, iar întreruperea voită de sarcină nu mai este posibilă. Apare atunci o confruntare între conștientul plin de conflicte și inconștientul care a făcut ca fătul să existe. Travaliul psihologic vizează, printre altele, clarificarea motivelor care au dus la existența acestei sarcini. Poate că, la nivel inconștient, mama aduce pe lume copilul respectiv pentru a-și satisface propriul tată, urmând ca bebelușul, nerecunoscut de tatăl lui, să primească numele bunicului. În alte cazuri, copilul e instrumentul unui șantaj: amanta speră că, pus în fața acestei nașteri, tatăl își va părăsi soția. Sau, altă situație: mama are o relație conflictuală cu bărbății în general și se „regăsește” în calitatea de părinte celibatar.

Un alt caz foarte complex în psihogenealogie este acela al mamei care, măritată fiind, are un copil cu amantul ei. Totul depinde de relațiile ulterioare ale acestui trio, de poziția copilului printre frații și surorile lui, de modul în care e primit el de tatăl vitreg, de atitudinea tatălui biologic. E vorba despre o întâlnire neprevăzută sau despre o legătură? Care sunt cauzele relației respective? Cine a știut de ea, cine nu a știut?

IDENTIFICAREA CU MAMA

Pentru făt, apoi pentru sugar, identificarea cu mama este mai întâi viscerală. Mama este cea care dă formă, care materializează corpul. Ea e cea care îl hrănește pe copil, îi schimbă scutecele, îl spală, chiar dacă o face cu participarea soțului ei. Mama își învață treptat bebelușul să-și perceapă corpul ca fiind distinct de al ei. Ea e cea care ghidează înțărirea, diversificarea hranei, primii pași, deprinderea curățeniei. Și tot ea veghează asupra somnului și își acompaniază copilul în descoperirea spațiului interior reprezentat de casă și în cele dintâi socializări: legături cu eventualii frați și surori, veri, verișoare, copii ai prietenilor, relații cu personalul de la creșă, cu doica, cu bona, primele plimbări, descoperirea mediului înconjurător.

Dincolo de comunicarea verbală, copilul integrează inconștientul mamei sale referitor la persoana lui. El „știe”, la modul cel mai arhaic, dacă e așteptat sau nu cu bucurie, dacă mama îi acceptă sau nu sexul, dacă e un „obiect” bun sau rău pentru ea. Identificarea cu mama îi construiește copilului prima imagine narcisistă. Bebelușul se iubește potrivit modului în care e iubit de mama lui. Multe persoane consideră, mai mult sau mai puțin conștient, că nu pot fi iubite pentru ele însele, așa cum sunt, fără a face nimic. Ele se străduiesc din răspuțeri să-l cucerească pe celălalt. Adeseori, cauza acestei atitudini este neacceptarea din partea mamei.

Pe măsură ce trec săptămânile, relația mamă-copil se dezvoltă. În primele luni de viață, ne aflăm într-o relație funcțională foarte strânsă cu mama. Este începutul experimentării relației cu celălalt. Indiferent dacă suntem fiu sau fiică, această identificare ne va structura raporturile amoroase atunci când devenim adulți. Când „iubim” pe cineva, în sensul pasional al cuvântului, căutăm în mod inconștient să retrăim această fuziune. „Dragostea” reproduce, douăzeci, treizeci, patruzeci de ani mai târziu, relația arhaică pe care am avut-o cu mama.

Mulți bărbați care au fost respinși de mama lor, chiar abandonați, „acționează”, inconștient desigur, astfel încât să retrăiască această poveste cu persoana pe care o „iubesc”. Ei fie se îndrăgostesc de femei inaccesibile care îi refuză, fie le provoacă suferință și le distrug pe cele care îi iubesc cu adevărat.

Unii soți proiectează asupra soțiilor lor o imagine maternă care, în copilărie, a fost când satisfăcătoare, când frustrantă. În mod frecvent, acești bărbați întrețin în paralel relații succesive cu diverse amante de care se îndrăgostesc rând pe rând, interzicându-și însă să renunțe la căsnicie. Ei își admiră soția și nu o părăsesc niciodată, deși, adeseori, sentimentele și dorința sexuală au dispărut.

Multe femei care nu au fost iubite de mama lor se devalorizează vizavi de bărbatul iubit. Ele îl plasează pe un pedestal și îl idealizează. Unele rămân îndrăgostite ani de zile de un bărbat care le ignoră sau de soțul altei femei care le promite tot timpul că va divorța de îndată ce va putea, sau de un bărbat egoist și crud.

Pe măsură ce crește, copilul se identifică cu cuvintele mamei și își însușește discursul ei, fie că e unul pozitiv sau negativ.

Mai târziu, copilul devine capabil să-și perceapă mama nu numai în această calitate, ci și în aceea de femeie. El se identi-

fică, prin similitudini sau prin diferențe, cu caracteristicile ei corporale, afective, intelectuale, sexuale. Apoi, copilul asimilează trăirile mamei în raport cu maternitatea, dar și pe cele legate de soț, de bărbați în general, de alte femei, de societate.

Ca orice ființă omenească, mama este un univers în sine. Pentru copil însă, atâta timp cât este mic, mama sau persoana care îl crește reprezintă lumea întreagă.

Copilul o cunoaște pe această femeie care îi este mamă într-o manieră foarte subiectivă, în funcție de cum își exercită ea rolul matern și de relația pe care o are cu el. Bineînțeles, fiecare mamă este unică, la fel și fiecare relație mamă-copil. E interesant de observat că frații și surorile din aceeași familie nu au aceeași mamă psihogenealogică. Într-adevăr, legătura copiilor cu mama lor diferă în funcție de condițiile nașterii fiecăruia dintre ei, de poziția ocupată în rândul fraților, de sex, de personalitate.

Dat fiind faptul că ea îi este mamă și că el îi este copil, relația nu e niciodată neutră. Chiar dacă mama e moartă. Chiar dacă ea l-a abandonat. Nimic nu e vreodată fără urmări. Copilul îi cere mamei imposibilul: să răspundă perfect nevoilor lui, să fie o mamă divină, omnipotentă, atotștiutoare. La rândul său, ea îi cere copilului imposibilul: să corespundă perfect așteptărilor ei, să fie un copil divin, omnipotent, autotștiutor.

Mama și copilul vor explora împreună acest labirint carnal, pulsional, afectiv. Pentru a ne înțelege pe noi înșine, pentru a sesiza identificările cu mama noastră, trebuie să o descoperim atât în calitatea ei de mamă, cât și în cea de femeie.

Psihogenealogia înseamnă conștientizarea firului psihologic țesut de-a lungul generațiilor. Foarte adesea, mama nu și-a văzut, nu și-a privit, nu și-a acceptat cu adevărat copilul. Ea l-a considerat în funcție de propria ei istorie familială. Orice mamă a fost mai întâi un copil. Și ea a făcut obiectul unor